

TIIVISTELMÄ

Varkaus – Pieksämäki -seudun liikenneturvallisuussuunnitelma

Varkaus-Pieksämäki-seudun liikenneturvallisuussuunnitelma on laadittu Varkauden ja Pieksämäen kaupunkien sekä Joroisten, Leppävirran ja Heinäveden kuntien alueelle. Suunnitelmassa on määritetty yhteiset seudulliset liikenneturvallisuuden ja esteettömyyden parantamista koskevat periaatteet sekä tarkemmat kuntakohtaiset liikenneympäristön parantamis- ja liikenneturvallisuustyön toimintasuunnitelmat. Lisäksi suunnitelmassa on määritetty kuntakohtaiset kevyen liikenteen laatuikäytävät ohjaamaan kevyen liikenteen väylien kehittämistä.

Liikenneturvallisuustilanne

Seudulla tapahtui vuosina 2004-2008 yhteensä 2076 onnettomuutta. Onnettomuuksista tapahtui Varkaudessa 474 kpl, Pieksämäellä 779 kpl, Leppävirralla 412 kpl, Joroisissa 286 kpl ja Heinävedellä 125 kpl. Seudulla tapahtuneissa onnettomuuksissa kuoli 27 ja loukkaantui 484 henkilöä. Lisäksi onnettomuuksissa oli osallisina yhteensä noin 3 500 henkilöä, joille ei tapahtunut henkilövahinkoa tai henkilövahingosta ei ole tietoa. Alkoholionnettomuuksissa loukkaantui 75 ja kuoli neljä henkilöä.

Henkilövahinkoon johtaneet onnettomuudet keskittyivät seudulla valtateille sekä kuntakeskusten ja niiden lähialueiden katuverkolle. Valtatiestöllä korostuvat erityisesti vilkasliikenteiset tiejaksot (valtatie 5) sekä valtatie 23 Pieksämäen kohdalla sekä erityisesti välillä Varkaus-Karvio.

Liikenneturvallisuuskyselyt

Seudun liikenneturvallisuusongelmia kartoitettiin touko-kesäkuun 2009 aikana asukas- ja koululaiskyselyillä. Asukaskyselyyn saatiin seudulta yhteensä 486 vastausta. Koululaiskyselyyn saatiin vastauksia kaikilta luokka-asteilta 33 koulusta yhteensä 2004 kpl (Varkauden kaupungin osalta hyödynnettiin syksyllä 2007 tehtyä koululaiskyselyä).

Vastaajat pitivät seudun suurimpina liikenneturvallisuusongelmina teiden ja katujen heikkoa kuntoa, ylinopeuksia, autoilijoiden piittaamattomuutta liikennesäännöistä tai kevyestä liikenteestä sekä kevyen liikenteen väylien puutetta tai sijaintia. Edellisten lisäksi kuntakohtaisesti suurimpina liikenneturvallisuusongelmina nousivat esille Pieksämäellä näkemäesteet, Joroisissa mopoilijat ja Heinävedellä raskas liikenne.

Liikenneturvallisuustavoitteet

Kuntiin määritettiin työn aikana liikenneturvallisuustavoitteet esiin nousseet ongelmat ja paikalliset olosuhteet huomioon ottaen. Määrällisiksi liikenneturvallisuustavoitteiksi asetettiin, että kukaan ei kuole Varkaus-Pieksämäki -seudun liikenteessä (nollavisio) ja että seudulla loukkaantuneiden määrä on vuonna 2015 alle 65 henkilöä/vuosi ja vuonna 2025 alle 25 henkilöä/vuosi (seudun tieliikenteessä kuolee keskimäärin 5,4 henkilöä vuodessa ja loukkaantuu keskimäärin 97 henkilöä vuodessa).

Toiminnallisiksi tavoitteiksi asetettiin:

- Kunnissa aloitetaan tai jatketaan nykyisten liikenneturvallisuustyöryhmien toimintaa ja liikenneturvallisuustilanteen seuranta sekä aloitetaan uusien toimintasuunnitelmien toteuttaminen.
- Hillitään ylinopeuksia tukemalla nopeusrajoituksia sekä rakenteellisin että asennekasvatuksen keinoin.
- Parannetaan lähiliikkumisympäristöjen turvallisuutta (omatoimisen liikkumisen turvaaminen).
- Parannetaan koulureittien ja koulujen lähiympäristöjen turvallisuutta.
- Kannustetaan yrityksiä, järjestöjä ja yhteisöjä mukaan liikenneturvallisuustyöhön.
- Lisätään turvavälineiden, erityisesti pyöräilykypärien käyttöä.

Toimenpiteet liikenneympäristön parantamiseksi

Työn aikana määriteltiin seudulle yhteiset periaatteet koskien esim.:

- Asuinalueiden nopeusrajoitusjärjestelmiä (asuinalueille esitetään 30 km/h -rajoitusta) sekä väistämisvelvollisuuskäytäntöjä.
- Hidasteiden käyttöperiaatteita, nopeusrajoitusten ajoratamaalauksia sekä suojateiden havaittavuutta.
- Yksityistieliittyneiden näkemäraivauksia maanteiden varsilla sekä ratojen tasoristeyksissä.
- Mopoilua kevyen liikenteen väylillä.
- Lapsia -liikennemerkkien tarkistamista.
- Moottorikelkkareittien ylityskohtia.
- Maankäytön ja liikenteen suunnittelun yhteensovittamisen sekä hajakentämisen hallintaa.

Suunnittelun painopisteinä olivat kaikissa kunnissa keskus- ja sivutaajamat ja niiden lähialueet lähiliikkumisympäristöineen sekä koulujen ympäristöt taajamissa ja haja-asutusalueella. Toimenpiteiden suunnittelussa painotettiin pieniä ja vähäisiä investointeja vaativia toimenpiteitä.

Kuntakohtaiset liikenneympäristön parantamistoimenpiteet jaettiin pieniin pikatoimenpiteisiin, varsinaisiin liikenneturvallisuustoimenpiteisiin sekä suurempiin ns. erillishankkeisiin. Toimenpiteiden toteuttaminen on vaiheistettu pikatoimenpiteiden ohella kolmeen ohjeelliseen kiireellisyysluokkaan. Toimenpiteitä esitetään mm.:

- Varkaudessa valtatielle 23, Relanderinkadulle, Osmajoentielle ja Savontielle sekä Kangaslammin taajamaan.
- Pieksämäellä Länsiväylälle/Keskuskadulle, Savontielle, Häyrisentielle ja Huvilakadulle sekä kantatielle 72.
- Leppävirralla Leppävirrantielle, Heinävedentielle ja Konnuksentielle sekä Timolaan ja Sorsakoskelle.

- Joroisissa terveyskeskuksen, kunnanviraston ja koulukeskuksen alueelle sekä Kuvansiin.
- Heinävedellä Kermanrannantielle, Heinävedentielle ja Karvioon.
- Valtateiden 5 ja 23 osalta esitetään pieniä parantamistoimenpiteitä; suurempien parantamishankkeiden suunnittelu käynnistyy molempien valtateiden osalta jo tänä vuonna.

Liikenneturvallisuustyön toimintasuunnitelmat

Liikenneturvallisuustyön toimintasuunnitelmat laadittiin Varkauteen, Pieksämäelle, Leppävirralle ja Heinävedelle. Joroisten osalta toimintasuunnitelmat on laadittu vuonna 2007 eikä niitä uusittu tämän työn yhteydessä. Suunnitelmat laadittiin muutoin kuntakohtaisesti kaikkiin hallintokuntiin. Lisäksi määriteltiin kuntakohtaisten liikenneturvallisuustyöryhmien toimintamallit ja ryhmien tehtävät. Ko. tehtävät ja laajemmin ihmisten asenteisiin vaikuttaminen ovat erittäin tärkeitä, koska omien asenteiden muuttaminen on halvin keino parantaa omaa ja muiden turvallisuutta liikenteessä.

Suunnitelman vaikutukset

Liikenneturvallisuussuunnitelmassa esitettyjen toimenpiteiden ja liikenneturvallisuustyön toimintasuunnitelmien toteuttaminen parantaa liikenneturvallisuutta. Liikenneympäristön toimenpiteiden toteuttamisen myötä saadaan säästöjä yhteiskunnalle vähentyneinä onnettomuuskustannuksina. Liikenneturvallisuuden parantaminen lisää myös kuntalaisten viihtyvyyttä sekä liikenne- että asuinympäristössään. Liikenneturvallisuuden korostaminen kuntien toiminnassa sekä päättäjien vahva sitoutuminen liikenneturvallisuussuunnitelmien toteuttamiseen lisäävät arvostusta ja kuntien imagoa asukkaiden keskuudessa.

Liikenneturvallisuussuunnitelma on nähtävillä kuntien internet-sivuilla.

Lisätietoja:

Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus,
liikenneturvallisuusasiantuntija Esko Tolvanen p. 0400 338 215

Varkauden kaupunki, Va. kaupungininsinööri Jani Viljakainen p. 040 843 0500

Pieksämäen kaupunki, tekninen johtaja Tapani Mähönen p. 044 588 3222

Leppävirran kunta, yhdyskuntainsinööri Juha Laitinen p. 044 790 6055

Joroisten kunta, tekninen johtaja Merja Koivula-Laukka p. 040 558 528

Heinäveden kunta, tekninen johtaja Jouko Korhonen p. 040 355 6320

Sito-Kuopio Oy, toimitusjohtaja Petri Launonen, p. 020 747 674